

Konferencja Ministerstwa Rozwoju i Technologii
„Przyszłość bez azbestu”

**Bezpieczeństwo i higiena pracy
podczas usuwania wyrobów
zawierających azbest**

Warszawa, 9 października 2024 r.

Przyszłość bez azbestu

„Lepiej zapobiegać, niż leczyć”

- Hipokrates

Azbest – zwykły minerał

Azbest jest nazwą handlową sześciu włóknistych minerałów naturalnie występujących w przyrodzie, różniących się chemicznie oraz budową krystaliczną

- chryzotylowy
- krokidolitowy
- amozytowy (gruenerytowy)
- antofilitowy
- tremolitowy
- aktynolitowy

Azbest – materiał doskonały...

- ➔ uniwersalny
- ➔ tani
- ➔ stworzony przez naturę
- ➔ posiadający wiele użytkowych właściwości (odporność na temperatury, rozciąganie, zgniatanie, tarcie, kwasy i sole)

- Polska między 1970 a 1990 r. importowała średnio 78 tys. ton minerału rocznie
- Szacuje się, że stosowany był przy produkcji około 3 tys. różnych wyrobów

Azbest - zagrożenie i problem !

➔ zachorowania
i zgony na choroby
azbestozależne
długi okres latencji

➔ duże ilości
materiałów
zawierających azbest
niszczenie i pylenie

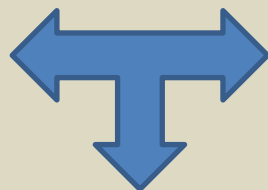

Działanie pyłu
azbestu na układ
oddechowy:
drażniące,
zwłókniające,
rakotwórcze

Naturalne źródła włókien azbestu

**Zanieczyszczenia wód
przeptywających przez
złoża zawierające azbest**

**Włókna uwalniane do
atmosfery w wyniku
naturalnego procesu
wietrzenia skał**

**Zanieczyszczenia
eksploatowanych złóż
węгля kamiennego, rud
miedzi, kamieni
budowlanych, talku**

Zawodowe narażenie na azbest

**Produkcja
wyrobów
azbestowych
w zakładach
przetwórstwa
azbestu -
28 zakładów
wymienionych
w załączniku do
ustawy o zakazie
stosowania
azbestu**

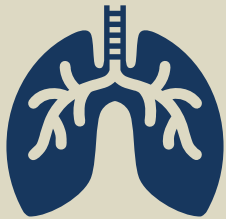
**Prace usuwania
i zabezpieczania
wyrobów
azbestowych
z miejsca, obiektu,
urządzenia
budowlanego
lub instalacji
przemysłowej,
a także z terenu
prac**

Grupy obecnie szczególnie narażone na szkodliwe działanie włókien azbestu

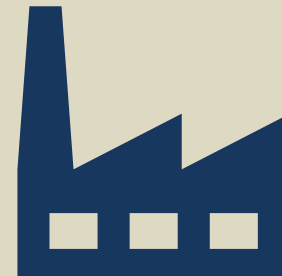
- ➔ wykonawcy prac usuwania i zabezpieczania wyrobów zawierających azbest
- ➔ wykonawcy prac remontowych w obiektach zawierających wyroby azbestowe
- ➔ pracownicy zakładów unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest
- ➔ mieszkańcy domów i użytkownicy obiektów usługowo-mieszkaniowych sąsiadujących z zakładami unieszkodliwiania odpadów azbestowych, w sąsiedztwie nieprawidłowo rekultywowanych składowisk odpadów, w pobliżu nieprawidłowo wykonywanych prac

BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY

AZBEST

Ograniczanie zagrożeń związanych z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi

Azbest jest substancją stwarzającą szczególne zagrożenie - zaklasyfikowaną jako **rakotwórcza kategorii 1A** w rozporządzeniu (WE) nr 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (CLP)

Groźne włókna respirabilne !
średnica poniżej 3 μm oraz długość powyżej 5 μm

Dopuszczalne stężenia czynników szkodliwych

Azbest ma określony normatyw higieniczny w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy

Załącznik nr 1 - Wykaz wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń chemicznych i pyłowych czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy

 NDS = 0,1 włókien w cm³

**UWAGA! - ZMIANA NDS
po konsultacjach 0,01 włókna na cm³**

Działania kontrolne w UE na lata 2025-2027

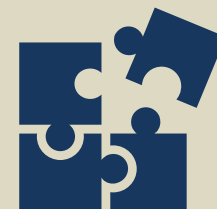
priorytety SLIC

**Przeciwdziałanie
negatywnym skutkom
zdrowotnym związanym
z ryzykiem narażenia
na pył azbestu w miejscu
pracy**

BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY

Szkolenia

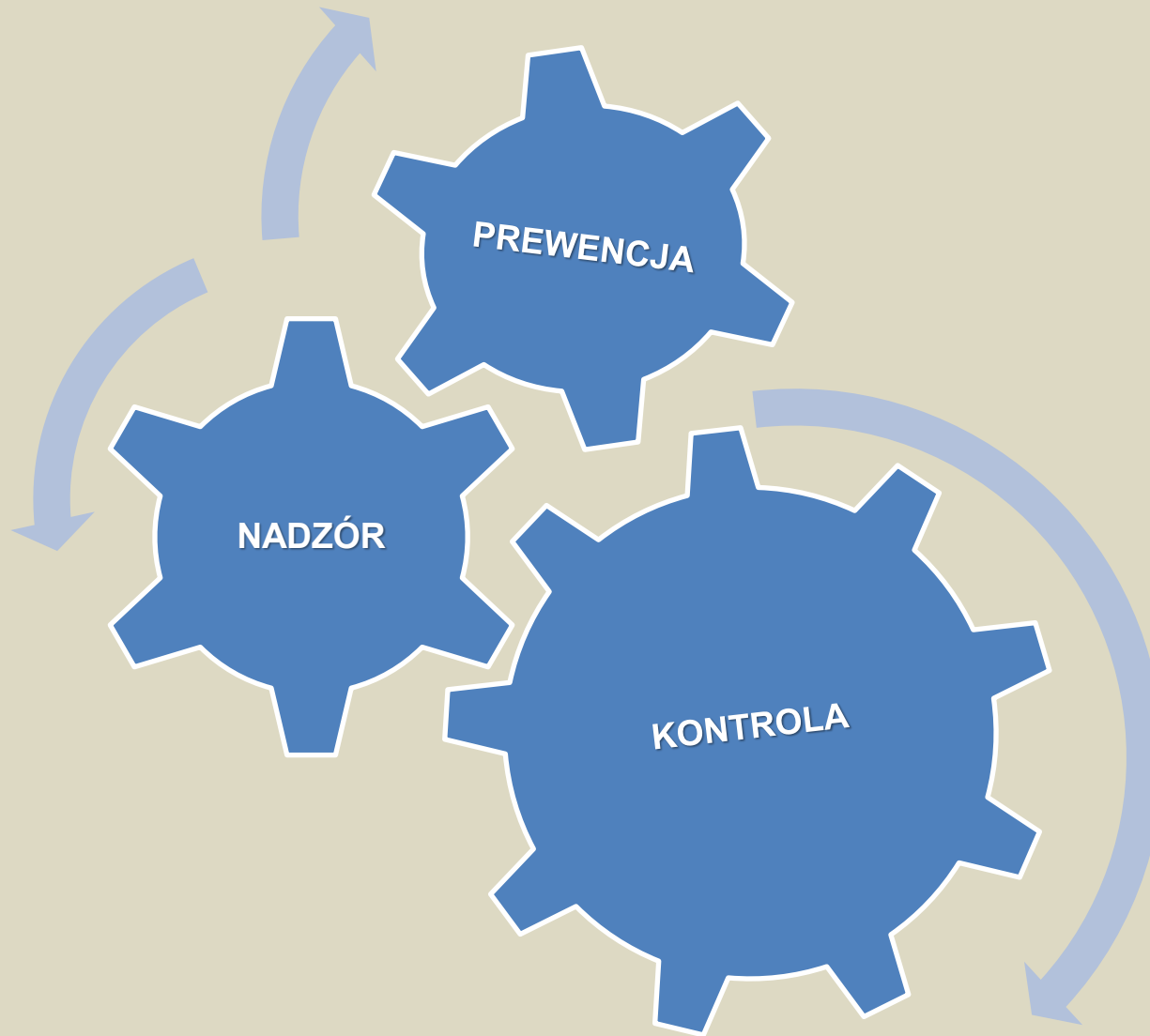

Ochrona zdrowia

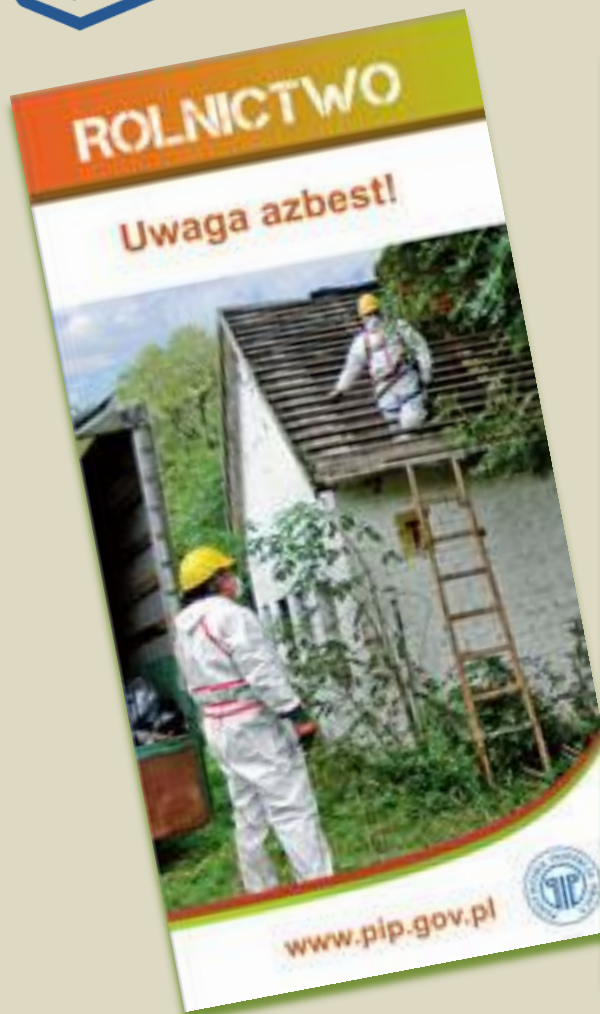
Bezpieczeństwo wykonywania prac

Właściwe postępowanie z odpadami

DZIAŁANIA PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI PRACY

DZIAŁANIA PREWENCYJNE PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI PRACY

NAJCZĘSTSZE NIEPRAWIDŁOWOŚCI STWIERDZANE PODCZAS KONTROLI PIP

RODZAJ NIEPRAWIDŁOWOŚCI	% KONTROLI
 uchybienia w zakresie niewłaściwego postępowania z odpadami. Brak szczelnego i trwałego pakowania odpadów azbestowych, brak znaku informującego o zawartości azbestu.	33 %
 nie przestrzegano przepisów bhp dotyczących wyposażania oraz stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej, zabezpieczających przed szkodliwym pyłem azbestu	33 %
 pracodawcy nie zapewniali informacji o zagrożeniach poprzez właściwe ich oznakowanie	28 %
 nie sporządzano wymaganej oceny ryzyka zawodowego, a jeśli już posiadano taki dokument – nie uwzględniano w nim azbestu jako szkodliwego czynnika środowiska pracy o właściwościach rakotwórczych	21 %
 pracodawca nie opracował planu pracy, określającego metody pracy oraz środki zapobiegawcze, minimalizujące ryzyko zawodowe, co miało wpływ na nieprawidłową organizację stanowisk i procesów pracy	20 %
 pracodawcy nie wydzielali strefy wykonywania prac demontażu wyrobów azbestowych	17 %
 nieprawidłowości podczas czasowego magazynowania i składowania odpadów azbestowych w miejscu prowadzenia prac	16 %
 pracownicy nie stosowali środków ochrony indywidualnej, mimo że zostali w nie wyposażeni	10 %
 niedostateczna ochrona przed przedostawaniem się pyłu azbestu do środowiska w trakcie prowadzenia prac, co wynikało z nieutrzymywania wyrobów azbestowych w stanie wilgotnym	10 %

dane PIP za 2023 r.

WNIOSKI

CEL

Zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia

 podejmowanie działań kontrolnych, prewencyjnych oraz poradnictwa w tym obszarze

 kontynuowanie współpracy z innymi organami nadzoru i kontroli nad warunkami pracy oraz instytucjami zajmującymi się problematyką azbestową

Konferencja Ministerstwa Rozwoju i Technologii „Przyszłość bez azbestu”

Dziękuję za uwagę

Sylwia Oziembło-Brzykczy
Przewodnicząca Rady Programowej POKA
Państwowa Inspekcja Pracy
Główny Inspektorat Pracy
e-mail: sylwia.ozie mblo-brzykczy@gip.pip.gov.pl